

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske školje 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in upravnništvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“, Komenskega (Poljske) ulice št. 10.

Nj. Veličanstvo cesarica Elizabeta †.

Daša cesarica je bila, kakor čč. bralci že od drugod vedó, dné 10. septembra v Genevi po brezbožni roki umorjena! Pero se protivi natančneje popisati, po kom in na kateri način da se je godil grozoviti zločin. Umorjena, zavratno prebodena je bila najplemenitejša gospa, katera je vživala največje spoštovanje in ljubezen ne le svojih avstrijskih podanikov, marveč vsih, kateri so bili toliko srečni jo osebno poznati, ali so čuli o njenem tihem delovanji za povspeh vsega lepega in dobrega. Vsa poročila po brzozjavu in časnikih o strahovitem hudodelstvu niso bila in niso v stanu označiti sočutja in žalosti, katera se izraža na najrazniše načine in se vršiči v vskliku: „O predraga, nedolžna žrtva zverinske zdivjanosti!“ — „Ubogi, ubogi cesar Franc Jožef!“

Resnično, v teh dnevih največje tuge, ki je prišla po nedoumнем sklepu previdnosti Božje čez našo milo domovino, pokazalo se je z elementarno silo, kako visoko spoštovana in obče ljubljena da sta naš veličasten cesar in njegova plemenita soproga ne samo v Avstriji, ampak po vsem svetu. Ako je sploh mogoča posvetna tolažba, naj nam jo daje ta zavest! Toda zadosti besedi!

Složno z vsemi verniki avstrijske države postavimo si geslo: „Kvišku srca! Molimo!“ Narprej za našega preljubega, presvetlega cesarja, da dobrotljivi Bog, kateri edini pomagati in tolažiti more, Nj. Veličanstvu, ki nam je vedno najkrasnejši vzor junaškega spolnovanja dolžnosti in udanosti v Božjo voljo, — dodeli moč in stanoovitost v ti najbridkejši skušnji; potem pa tudi za dušni blagor rajne preblage cesarice, katere spomin ne bode nikdar ugasnil, dokler bodo bila avstrijska srca, katere spomin pa tudi blažen ostane povsod, kjer se je čulo njeno ime.

R. I. P.

Sacrae Rituum Congregationis

ad Archiepiscopos, Episcopos et Ordinarios provinciarum Goritien., Jadren. et Zagrabien.

Litterae

de usu linguae Slavicae in sacra Liturgia.

Quae precipue observanda sunt, vel cavenda, circa usum palaeoslavici idiomatis in sacra liturgia, Sacra haec Congregatio iam edixit die 13. Februarii 1892; atque iis opportune significavit Slavorum Meridionalium Episcopis, qui ecclesiis praesunt, ubi eiusmodi praxis invaluit. Quum vero, hac super re, Apostolicae Sedi nova proposita sint dubia, Ssmus D. N. Leo Div. Prov. Papa XIII, pro sua erga Slavos paterna sollicitudine, ad praedictas normas enucleandas et firmandas, omnemque removendam perplexitatem, grave hoc negotium peculiaris coetus S. R. E. Cardinalium examini submitti iussit.

Re igitur in omnibus mature perpensa, attentisque Summorum Pontificum Constitutionibus et Decretis, praesertim Innocentii IV, qui Episcopis Senien., anno 1248, et Veglen., anno 1252 slavica utendi lingua concessit *licentiam in illis dumtaxat partibus, ubi de consuetudine observantur praemissa, dummodo ex ipsius varietate literae sententia non laedatur*; item Urbani VIII, cuius iussu anno 1631 libri liturgici glagolitice editi sunt, *ad usum ecclesiarum ubi hactenus praefato idiomate celebratum fuit, nisi induerint latino*; nec non Benedicti XIV qui novam ipsorum librorum editionem, anno 1745 authenticam declaravit, pro iis *qui ritum slavolatinum profitentur*; ac demum Pii VI qui anno 1791 Breviarium eius auspiciis denuo impressum recognovit, iidem Emmi Patres eas quae sequuntur regulas statuerunt, illasque Sanctitas Sua ratas habuit, adprobavit et in posterum ab omnibus inviolate servari mandavit:

I. Usus palaeoslavicae linguae in sacra liturgia considerari et haberi debet velut *reale* privilegium certis inhaerens ecclesiis, minime vero ad instar privilegii *personalis*, quod nonnullis sacerdotibus competat.

Episcoporum igitur officii munus erit, in unaquaque dioecesi quam primum conficere indicem seu catalogum ecclesiarum omnium et singularum, quas certo constet, in praesens ea concessione rite potiri.

Ad dubia porro amovenda, asserti privilegii probatio desumatur ex documentis ac testimoniis quae in tuto ponant et probe demonstrent illud invaluisse et reapse vigere triginta saltem abhinc annis; quod temporis spatium in re praesenti tamquam sufficiens habetur ex indulgentia speciali Sanctae Sedis.

Si quae deinceps controversiae aut difficultates in eiusmodi probationum negotio oriantur, illas Episcopi Sacrae Rituum Congregationi subiiciant, rerum adiuncta explicite et distincte exponendo pro singulorum casuum solutione.

II. Praedicto ecclesiarum privilegiatarum indice semel confecto et publicato, nulli prorsus licebit in aliis ecclesiis, quacumque ratione vel quovis praetextu, linguam palaeoslavica in sacram liturgiam inducere: si quid vero secus aut contra contigerit attentari, istiusmodi ausus severa coërcitione reprimantur.

III. In ecclesiis quae supra memorato gaudent privilegio, Sacrum facere et Officium persolvere publica et solemni ratione, permissum exclusive erit palaeoslavico idiomate, quacumque seclusa alterius linguae immixtione. Libri ad Sacra et ad Officium adhibendi characteribus glagoliticis sint excusi atque ab Apostolica Sede recogniti et adprobati: alii quicumque libri liturgici, vel alio impressi characterere, vel absque approbatione Sanctae Sedis, vetiti omnino sint et interdicti.

IV. Ubiicumque populus sacerdoti celebranti respondere solet, aut nonnullas Missae partes canere, id etiam nonnisi lingua palaeoslavica, in ecclesiis privilegiatis fieri licebit. Idque ut facilius evadat, poterit Ordinarius fidelibus exclusive permittere usum manualis libri latinis characteribus, loco glagoliticorum exarati.

(Konec prih.)

Koral v selski cerkvi.

Izmed duhovščine jih dandanes že ni več toliko, kateri bi načelno poskušali opravičevati petje v domačem jeziku pri slovesni maši. To je uspeh Cecilijinega društva s pomočjo Božjo. In vendar se nahaja še prav veliko število duhovnikov, kateri si ne upajo pričeti izvršitve spoznanih postavnih pravil, ker menijo, da se v praksi nikakor izvesti ne dajo. „Dà, stolniški, samostanski, sploh mestni večji pevski zbori lahko govoré in pojó; toda mi na kmetih tega ne zmoremo.“ Tako in enako lahko prav velikokrat slišiš. Pač res, ako niti duhovnik niti pevovodja o koralu nikakoršnega pojma nimata, tedaj je to za prvi trenutek praktično nemogoče. Toda, ali mari sledi iz tega, da imaš pravico vse pri starem pustiti, naj že gre kakor le hoče? Ako ne znaš, kar bi moral znati in česar se lahko tudi naučiš, ali ni potem tvoja dolžnost, da to nevednost odstraniš s tem, da se učiš? Ali se ne nahaja tudi pri duhovnikih ona „ignorantia affectata“? Kadar kapelan, kateri doslej ni imel prilike baviti se z raznovrstnimi birokraškimi pisarijami, nenadoma postane župnik, kaj potem zahtevajo od njega? Gotovo, da študira te formalije in se jih tudi privadi. No, z isto pravico se sme zahtevati, da ako se duhovnik ali orglavcec doslej koralu nista učila in priučila, se ga zdaj učita, bodisi iz knjig, katerih, in to dobrih, imamo že lepo število, bodi si da se udeležita tako imenovanih podučnih kurzov, kateri se dandanes prirejajo vsako leto po raznih mestih. Ta dolžnost veže seveda orglavca še bolj kot župnika, ker je orglavcec izvršujoči organ, župnik pa le bolj petje nadzoruje. Nasproti pa je župnik dolžan, svojemu pevovodji ali orglavcu omogočiti to izobrazbo s tem, da ga dejansko podpira. Ako se to zgodi, potem bode tudi ta „ignorantia“, katera je prav gotovo „vincibilis“, kmalu odstranjena in potem je tudi vse „nemogočnosti“ konec. V ta dokaz naj povem, kaj da sem ukrenil, da sem uvedel v svojo selsko cerkev liturgično službo Božjo.

Ko sem prišel v H. (župnija šteje kakih 800 duš in ima enega učitelja in eno učiteljico), našel sem kot skoro povsod po škofiji, v liturgičnem oziru, „tabula rasa“. Znali so le „slovesne“ maše z domačim tekstom; tudi črne so opravljali v domačem jeziku. Prvega pol leta nisem drugega spremenil, kot obred blagoslova; vpeljal sem namreč rimski obred ter ob enem koralno

melodijo za *Tantum ergo*. Razložil sem v pridigi ljudem, zakaj da je rimski obred lepši in slovesniši od našega dosedanjega in glej — nihče ni ugovarjal ali zabavljaj. Prosil sem g. učitelja, naj se udeleži podučnega kurza na D., kar je z veseljem storil in od koder se je ves navdušen za koral domu povrnil. Zdaj je najpred navadil otroke *Requiem*, in to takoj po pravilu: Vse natančno po cerkvenih določbah, torej s popolnim tekstom, kolikor ga cerkev zahteva. Na vernih duš dan peli smo prvokrat liturgično sveto mašo. Odslej pa smo „domače črne maše“ postavili — v indeks. Ker smo mogli opravljati pravilni *Requiem*, smatral bi bil za greh, ako bi ga bili še dalje peli kot prej, v domačem jeziku. Zdaj pa sem kupil za otroke malo Mohr-ovo mašno knjižico (30 vin. pri Pustetu), po kateri so se učili *Ordinarium Missae* (13. m.) in *Credo III*. Ko so otroci te stalne in nespremenljive pesmi znali, imel sem govor s prižnice o tekstu in od tega časa se je *Ordinarium* pri vsaki slovesni maši pravilno popeval. Sploh je bilo moje načelo: „Nikdar nazaj, tudi ne za eno ped!“

Kar znamo enkrat prav narediti, to delamo vedno prav; a nikakor ne le zavoljo spremembe na primer ob velikih praznikih. Prepričan sem, da večidel gospodje z vsemi svojimi napori zato nič ne opravijo, ker le sem ter tje pripuščajo liturgično mašo peti, vmes pa še zmiraj „slovesne maše“ z domačim tekstom! Kako se tu more ljudstvo z liturgičnim petjem popolnem sprizniti, kako mu more mana koralnega petja dišati, ako mu (da po domače povem) zdaj pa zdaj egipčanske mesne lonce pod nos postavljaš?

Potem smo se vadili druge koralne maše za praznike, dalje št. 5, 3 in 12 in tudi, da je bilo pri *Credo* nekoliko spremembe, *Credo I* in 4. — S tem smo dospeli na prvo stopnico. — Imeli smo pa v naši vasi pevsko društvo, in tu smo se učili dvoglasno *Missa IV*. Hallerjevo in potem celò triglasno *Blied-ovo* (in hon. s. *Catharinae*, ki je lahka, lepoglasna in priporočanja vredna). Izmed društvenikov sem si izbral nekoliko možkih, da se ž njimi učim proprija (introita, graduala, ofertorija in komunije). S prvega smo peli samo introit, ker je latinsko branje pevcem še nekaj preglavice delalo.

Toda kar naravnost sem jim povedal, da se bodo morali učiti note brati ter da naj le taki pridejo, kateri so voljni vaditi se kakor šolski otroci zlogovati. Le-té sem potem učil koralne ključe in note; vsako pesem so morali vsi skup in vsak posamezni pravilno brati ter po notah peti. Ko je to čedalje bolj šlo in so se tudi latinščine privadili, začeli smo tudi druge tekste proprija najpred recitovati in v drugem polletju smo bili že na drugi stopnici. Zdaj sem v ti župniji blizo štiri leta in imamo le take slovesne maše, pri katerih se poje ves tekst ordinarija in proprija.

Nikdar se nič ne izpusti, tudi najdaljši traktus in najdaljša sekvenca ne. Kar ne znamo še dobro peti, pa recitujemo: Vsak petek zvečer se zberó pevcu in zdaj zadostuje navadno ena sama ura, da se naučimo introita, ofertorija in komunije. Ako le morem, grem sam k pevcem, da jim prevedem in razložim tekst in pokažem zanimanje za stvar. Vsako leto pridigam vsaj enkrat o cerkvenem petji, n. pr. o vzrokih latinskega jezika kot cerkvenega, o veliki vrednosti koral, o pomenu premenljivih mašnih pesem itd. Tudi se strogo oziram na prepoved orgljanja pri slovesni službi Božji v adventu in postu

(ki se pa v naši škofiji navadno prezira). In to ni povzročilo nobenih težav, ko sem župljane opozoril na njen globoki pomen. Vprašaš morda: Kaj pa pravi narod o koralu? No, dolgo bomo še iskali moža, kateri more vsem ustreči; toraj ni čudo, da se nahajajo še nezadovoljneži; vendar pa slabše udeležbe pri slovesni maši nikakor ne morem konstatovati. Glavni nasprotniki so oni, kateri tudi poprej niso prihajali k slovesni sv. maši, temuč že na leta med tem časom v sosedni vasi popivajo. Ti junaki seveda zdaj pravijo, da k veliki maši ne hodijo radi latinskega petja! Bodi jim! Sicer pa morem zagotoviti, da je posledica latinskega koralu tudi ta, da so šolski otroci o sv. maši veliko boljše podučeni, nego prej. Saj je zdaj vsem znan Kyrrie, Gloria, Credo, Sanctus in Agnus Dei in njih pomen; s tem pa se tek mašne liturgije otroškemu spominu globlje vtisne, nego prej, ko se jim je sv. maša predstavljala kot vrsta domačih pesem, med katerimi je mašnik tudi kaj latinskega zapel!

Credite experto! Koral se dá praktično izvrševati tudi v selski cerkvi! Pri vpeljavi pa te morajo voditi ta-le načela:

1. Počasi naprej, a nikdar za eno ped nazaj.
2. Razloži ljudem, za kaj da si to ali ono predrugačil.
3. Varuj se samovolje, à zvesto spolnuj cerkvene določbe!

Sa.*)

Stari greh.

Da razvade in nerodnosti v cerkveni glasbi niso še le od sinoči, razvidi se jasno iz bridke tožbe sv. Janeza Zlatoustega († 407), kateri v homiliji I. de verb. Jesai tako-le piše: „Ti nesrečnež in siromak! s trepetom in spoštljivim strahom bi se moral zlagati s hvalno pesmijo angeljev, z bojaznijo Stvarniku spoznati svojo krivdo ter tako dobiti odpuščenje svojih grehov. Toda védeš se kakor plesač in burkež na odru; priskačeš v cerkev in lehkomišelnost slepariš! Kako je mogoče, da brez skrbi in strahu preziraš vse resnobne misli? Ali ne pomisliš, da je Gospod nevidljiv tu navzoč, On, kateri vse tvoje kretanje natančno premeri in odgovor zahteva o vsakem gibljeji tvoje duše? Ali ne misliš na to, da obdajajo angelji v najglobljem spoštovanji prečudoviti altar? Ne, ne misliš več na to, ker ti je popolnem tvoj um zatemnilo, kar si videl in slišal v glediščih! Prav zato bi tudi rad to, kar se prilega edino le gledišču, uvedel med cerkvene obrede. Zato hočeš z brezčutnim glasom razodevati svoje prazno srce. Kako si moreš izprositi odpuščenja grehov, kako od Gospoda zadobiti usmiljenja, ker zasmehljivo in, da ne rečem, z zasramovanjem svojo molitev izvajaš? Poješ: „Gospod, usmili se me“: toda način tvojega popevanja je tak, da odganja vsako usmiljenje; kličeš: „Gospod, reši me“, pa vse tvoje vedenje je temu nasproti. Čemu torej vse to nespametno pevčkanje? Ne posnemaš-li natančno razuzdanke, popeva-joče svoje zapeljive pesmi, ali one, kateri si na gledališkem odru s svojim glasom služijo vsakdanji kruh? Kako si pač predrzneš, mešati malikovalsko igrabo med angeljske speve v poveličanje Božje?“ — Skoro enako pritožuje se tudi

*) Gl. Fl. B. f. k. K. M. 1898, št. 7.

Izidor Peluziški († okoli 450) z veliko vnemo čez razvade v cerkveni glasbi. C. I. op. 90 piše tako-le: „Dasi tudi so apostoli vsako nepristojno govorjenje iz bogoslužnih shodov odpravili in mesto njega sveto sramežljivost in resnobo zahtevali, vendar so iz tehtnih vzrokov dovolili, da smejo brez razločka vsi navzoči skup popevati. Toda, kakor ljudje celò najsvetejše naredbe često zlorabijo, tako je dala tudi ta naprava povod nerednostim in zmotam. Nekateri dandanes nič več vedeti nočejo o onem usmiljenji, s katerim so bogoslužne pesmi nekdam srca popolnem prešinjale; mehkužna, bujna cerkvena glasba, katera je stopila na njih mesto, vzbuja srce le k nasladnim in bohotnim čustvom; poslušajo jo le zavoljo užitka, kakor poslušamo gledališko glasbo le zato, ker ugaja ušesom.“

Tako se je že v onih starodavnih časih v človeku nahajal pohlep, posvetno in poltno vtihotapiti tudi v cerkev, glasbo tudi pri službi Božji po vzorcu posvetnih napevov prirejati. Cerkevno misleči, resnobsni in sveti možje so svoj glas močno povzdignili onim nasproti, ki pravijo, češ, da naj bi se „zavoljo ljudij“ hiša Božja spremenila v gledišče, kraj pobožnosti v kraj čustvenih dražil in posvetnega razveseljevanja. Te plemenite može posnemajo pa oni, kateri se trudijo zboljšati cerkveno glasbo ter jo preustrojiti v resnobnejšo in Boga vrednejšo.

D o p i s i.

Kamniki. (Goršič in njegovo zadnje delo.) V „Slovencu“ je bilo brati, da je rajnik g. Goršič zadnje svoje delo, nove orgle postavil v Št. Lenartu na Gorenjskem. Naj omenim pri tem, da je pri izdelovanju spremenov za šentlenartske orgle napravil tudi spremen „gambo“ za frančiškanske orgle v Kamniku in sicer namestu „trobente“, ki smo jo odstranili. Pokojni mojster je želel zelo, da bi bil novi spremen tudi sam postavil na svoje mesto, pa zadrževala ga je smrtonosna bolezen. Zato je delo izročil svojemu najboljšemu pomočniku, Andreju Hrastniku, ki je dolgih 35 let bil desna roka svojemu umrlemu mojstru Goršiču. Andrej je novi spremen, kakor tudi cele orgle vglasbil te dni v mojo popolno zadovoljnost. Častitim gospodom cerkvenim predstojnikom je Andrej večinoma dobro znan, pa sedaj postavljen tako rekoč pod kap, ko mu je umrl delodajalec Goršič. Izrazil pa se je, da bo odslej naprej na svojo roko začel s popravljanjem, vbiranjem, ter morebitnim prestavljanjem orgel. Ker mi ga je g. Goršič sam večkrat hvalil kot dobrega, zanesljivega delavca in mu enaka dela pogostokrat popolnoma prepuščal, kakor n. pr. zadnji čas na Selcih, v Robu, v Kamniku in drugod, Andrej pa je sedaj skoraj brez zaslužka, štejem si v dolžnost in spoštujem s tem tudi njegovo prošnjo, da ga vsem častitim cerkvenim predstojništvom kar najtopleje priporočim za vsa zgoraj omenjena dela. Prepričan sem, da bodo gospodje ž njim in njegovim delom veliko bolj zadovoljni, kakor z marsikaterim mazačem in mojstrom skaze, ki se tolikokrat po župniščih in samostanih ponujajo za popravo (ali boljše pohabo) dragocenega glasbenega orodja, orgel. Bodi tedaj **Andrej Hrastnik** (v Ljubljani, Krakovo št. 20.) priporočen.

P. Jeronim Knoblekar,
organist v Kamniku.

Sv. Križ pri Litiji. Minulo je že eno leto, od kar sem poročal o tukajšnjem cerkvenem petji. Znabiti da vam ustrezem, ako zopet kaj povem o našem napredku. V tem času naučili smo se sledečih latinskih maš: Missa „Ave, regina coelorum!“ Ig. Hladnik op. 20.; Missa „sacratissimi rosarii“ B. M. V. Ig. Hladnik op. 19. „Te deum“ A. Foersterja op. 58. pel se je že trikrat, enkrat s polnim tekstom. Naučili smo se tudi več

krasnih gradualov A. Foersterja. Ofertorije za Božič, sv. Štefana, novo leto in sv. 3. kralje, Ig. Hladnik, op. 29; druge J. Lavtižarja, D. Fajgeljã in Foersterja. Zadnjič sem Vam poročal, da introita in graduala še ne popevamo, a zdaj smo tudi te pričeli. Velikonočno nedeljo smo peli prvič vse liturgično in tako nadaljujemo. Počasi sicer, a vendar napredujemo. Postni čas in tudi velikonočne praznike peli smo večinoma brez orgel, ker so popolnoma dostale. Iz Mokronoga jih je prišel r. g. Goršič ogledat ter rekel, da se ne morejo več dobro popraviti in najbolje bi bilo, da se sežgo in nove napravijo. Ker pa za nove še ni denarja, bi bil r. g. Goršič še vendar stare popravil kolikor mogoče; organist pač tudi popravljenih ne more biti vesel. — Pri navadnih mašah pojemo največ iz Slave Bogu in drugih domačih skladateljev. Pevcev z organistom vred je 8, 2 soprana, 3 alti, 2 tenora in en bas. — Še to-le: Bil sem 13. junija t. j. na dan sv. Antona Padovanskega na Božjem potu v Štangi pri Litiji; šel sem z veseljem tudi zaradi tega, da slišim lepo petje štangarskih pevcev pod vodstvom vrlega organista Alojz. Mihelčiča. Ob 7. uri bila je slovesna sv. maša, pri kateri so peli sledeče: Pri izpostavljenju sv. Reš. Tel. „Pange lingua“ P. A. Hribar. Introitus in Communio koral. „Missa Cunibert“, P. Rampis; Graduale „Justus ut palma“ A. Foerster. Offertorium „Veritas mea“ g. Lavtižar. Pred blagoslovom „Tantum ergo in Genitori“ P. A. Hribar; po blagoslovu „Laudate Dom.“, iz Cecilije. „Responsorije“ A. Foersterja, 4glasno brez orgel. Pri darovanju (ofru) iz Cecilije „Vse o Bog“ — in od sv. Antona Pad. iz Slave Bogu P. A. Hribar.

Petje in orglanje je bilo prav veličastno in navdušeno, da zares povečuje službo Božjo.

Ta dan pride tudi procesija iz 2 sosednih župnij, Prežganja in Janča, po katerih sledé tudi svete maše; pri prvi so peli prežganjski pevci. Maša: Slava Bogu, pri darovanju od sv. Antona Pad. iz Cecilije. Po povzdigovanju in obhajilu iz Cecilije; petje je bilo dobro. Želeti je, da bi g. orglavec ne pretrgoval prediger in poiger iz g. Bliedove zbirke, ampak igral cele, kadar ima tako priložnost. Upati je, da bo g. organist, ki je še mlad, tudi to kmalu spolnoval.

Potem sledé pa Janški pevci. Peli so: Mašo Ig. Hladnika, pri darovanju od sv. Antona Pad. iz Slave Bogu, obhajilna in poobhajilna iz Sl. Bogu. Igranje dostojno cerkveno kakor tudi petje; želeti je lepšega izgovarjanja in bolj v taktu. Delajmo vse iz ljubezni do cerkvene glasbe ter v čast Božjo, pa bodemo vse ovire premagali.

Fr. Gerden.

Iz Podmelca. Vendar enkrat — hvala Bogu! Peli smo dné 15. avgusta, na praznik naše zaščitnice in patrona M. D., peli smo vse, kakor se tiče in kakor treba peti v cerkvi. Sicer nočem hvaliti ni sebe, ni svojih pevcev; ali toliko že lahko rečem: storili smo vsi svojo dolžnost — v čast naši farni cerkvi, naši občini, ljudstvu našemu v veselje in tujcem v spodbudo ter posnemo. Eno je bilo, kar me je vodilo pri napornem delu, kar me je navduševalo — in to je: da bi se tudi pri nas širilo bolj in bolj pravo cerkveno petje. In Bog — hvala Mu — je blagoslovil moj trud, poplačal napor!

Peli smo Schweitzerjevo „Kind-Jesu-Messe“, katero smo se letos naučili; Introitus in Communio sta bila koralna — prav tisti koral, ki se zdi nekaterim „aschgrau“, mnogim pa velikotedensko petje; Graduale je bil v falsibordonih z mogočnim Witt-ovim „Alleluja“; Offertorium pa Groiss-ov, prirejen za tri (oziroma štiri) glasove; in slednjič Tantum ergo od Schubigerja iz zbirke P. Angelikove, kateri je našim ušesom (ki niso za cerkveno petje še popolnem odprta!) posebno imponoval.

Morebiti bi rad kdo vprašal: Kako pa ob drugih prilikah (nedeljah, manjših praznikih) požete? Je-li vse dobro in „kakor se tiče“? Žal, da moram priznati, da nismo še povsod in vselej „na konju“; toda upanje imamo, da bomo — i mi napredovali; vstrajnost in dobra volja zmagate vse!

Gospod urednik, če hočete, dobite za božične praznike zopet tako „poročilo“ — seveda „z napredkom“. — (Prosimol Vred.)

Anton Plesničar,
pevovodja.

Z Goriškega. (Cecilijanci na sv. Gori.) Lepa slovesnost se je vršila dne 6. septembra na sveti Gori pri Gorici. Prišli so pevci iz Cerkna, Šebrelj, Čepovana in Št. Viške Gore počastit mater Božjo. Bilo je nad petdeset pevcev, blizu toliko duhovnov in na stotine posebnega ljudstva, ki je priromalo na slovečo božjo pot h Kraljici nebes. Ob deseti uri pričela se je sv. maša, katero so darovali prevzvišeni knez in nadškof Goriški, dr. Jakob Missia. Omenjeni pevski kori peli so izborno pod vodstvom gospoda župnika Kokošarja. Pela se je Schweitzerjeva Schutzengel-Messe. Graduale „Anima nostra“, Ant. Foerster. Offertorium „Exsultabunt“ Witt; Introitus in Communio koralno. Popoldne ob 3. uri bile so pete litanije. Pele so se krasne Kokošarjeve, katere so pred nekaj leti izšle v prilogi „Cerkv. Glas.“ „Tantum ergo“ od Palestrina. Po blagoslovu zapeli so še avstrijsko in papeževo himno, in več Marijinih pesmi deloma iz Cecilije, deloma iz zbirke „Slava Bogu“. — Naj bi služilo to vzgledno petje v izgled vsem drugim pevskim korom v okolici Goriški, kateri ne pojejo pri službi Božji po cerkvenih določilih.

Gabrijel Beek.

Razne reči.

† Dne 29. avgusta t. l. umrl je v Ljubljani po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče bl. gospod Fran Goršič, meščan, orgl. stavbeni mojster in posestnik v 62. letu svoje starosti. — To je hud udarec za orglarsko umetnost v obče, posebno pa še za naše slovenske pokrajine. Koliko je rajnik storil za povzdigo svoje stroke, je čč. bralcem sicer znano; prihranimo si pa o njegovem delovanji pozneje kaj več povedati. Za danes le toliko, da je bil rajni Goršič v vsakem oziru „mož“, katerega takoj po smrti že težko pogrešamo. Sveti mu večna luč!

— Vis. čast. g. dr. Frančišek Sedej, c. in kr. dvorni kapelan in vodja v Avgustineji na Dunaji je postal kanonik metropole v Gorici, kjer je že svoje mesto zasedel. Iz srca čestitamo gosp. kanoniku, goriški nadškofiji in njenemu „Cecil. društvu“, čegar duša je bil celo na tujem.

— V orglarsko šolo Cecil. društva v Ljubljani, katera je pričela šolsko leto 1898/9 dne 19. septembra, je na novo sprejetih 8 učencev iz ljubljanske škofije; ker je od lanskega leta ostalo še 14 učencev, znaša število vseh 22, kar je z ozirom na učna sredstva veliko.

— Podučevalnega kurza Cecil. društva za sekovsko škofijo, ki se je od 19. do 24. sept. vršil v Gradcu, udeležilo se je kakih 30 poslušalcev in 5 poslušalk. Predavanja so bila prav zanimiva zlasti o koralu in ukazih za liturgično petje. Žal, da se je izmed Slovencev tega kurza udeležil edini celjski mestni orglavec, g. K. Bervar.

— Stara pesem. Nek cerkveni pevovodja piše z Dunaja med drugim: „Sploh prav nehvaležna reč je dandanes posvetiti se cerkveni glasbi. K temu treba nenavadne nesebičnosti in poguma, lakote umreti! Prve sem imel dovolj, drugega mi pa manjka. Habert je bil velik duh, kateri se je za malenkosti malo brigal; „prišel je, videl, zmigal in — poginil glada!“ . . . Mnogokrat moram poskušati z enim samim pevcem. In ako bi zapovedoval in bil nevoljen, bi ne imel ne enega pevca na koru. Žalostno, da se naši rect. eccl. za našo reformo tako malo brigajo in le od pevovodje vse zahtevajo. Zgledne potrpežljivosti in prirojene jančje pohlevnosti treba, da si vedno proseč ohranimo prostovoljno sodelujoče pevce, etc. etc.“ Dragi bralec, kaj porečeš k temu? Ali niso tudi še drugod enake razmere?

— V arhivu cerkve sv. Petra na Dunaji našli so nekaj novih pesem, eno mašo, četrteroročno fantazijo in rondo Fr. Schubert-a; od Beethoven-a pa skladbo za zbor in popolni orkester. Da so take najdbe kaj vredne, priča to, da se je nedavno v Berlinu rokopies dveh malo znanih koncertnih arij Mozartovih prodal za 9800 mark, na Dunaji pa rokopies nekaterih odlomkov Beethovenovih skladb za 120.000 goldinarjev — svota, ki velikansko presega skupni dobiček vseh rajnkih in živih slovenskih skladateljev.

Današnjemu listu je pridana 9. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gnjezda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.